

UNIVERZITA MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI

Univerzitná knižnica
Univerzity Mateja Bela
Banská Bystrica

**Správa o činnosti Univerzitnej knižnice Univerzity Mateja Bela
v Banskej Bystrici v roku 2013**

ÚVOD

Univerzitná knižnica Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici (ďalej len UK UMB) je centrálné knižnično-informačné pracovisko Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Cieľom jej činnosti je informačné zabezpečenie výučby, pedagogického a vedecko-výskumného procesu na fakultách a pracoviskách univerzity, ako aj vytváranie podmienok pre podporu celoživotného vzdelávania. Činnosť UK UMB sa v roku 2013 sústredila na poskytovanie kvalitných knižnično-informačných služieb, budovanie knižničného fondu, zabezpečenie prístupu k elektronickým informačným zdrojom, katalogizačné a bibliografické spracovávanie prírastkov fondu, obhájených záverečných prác, publikačných a umeleckých aktivít pracovníkov UMB, export údajov do centrálnych registrov, informačné vzdelávanie požívateľov a organizovanie kultúrno-vzdelávacích podujatí. Vedenie UK UMB sa v roku 2013 zameralo na vytvorenie podmienok pre plynulý chod všetkých oddelení, ich dostatočné personálne obsadenie a moderné technické vybavenie.

V roku 2013 pribudlo k špecializovaným pracoviskám UK UMB (Európske dokumentačné centrum v Univerzálnej študovni a Informačné centrum NATO v Politologickej a právnickej študovni) **Samovzdelávacie stredisko pri Ekonomickej študovni UK UMB**. Samovzdelávacie stredisko vzniklo v roku 2012 vďaka projektu *Podpora výučby študijných programov v cudzích jazykoch*. Jeden zo zámerov projektu v rámci aktivity 3.1 *Rozvoj interkultúrnych komunikačných schopností v cudzom jazyku*, ktorý realizovala Ekonomická fakulta UMB, bol vytvoriť priestor pre študentov a pedagógov na výučbu i samostatné štúdium a zabezpečiť kvalitné informačné zdroje s využitím najnovších technológií. S cieľom posilniť celo-univerzitné zameranie projektu a umožniť využívanie informačných zdrojov záujemcom zo všetkých fakúlt, bolo stredisko v novembri organizačne začlenené do UK UMB. Sprístupňuje zahraničné jazykové a odborné databázy, učebné materiály a tlačené dokumenty. Vybavené je 16 počítačmi, LCD televízorom, projektorom a dvoma multifunkčnými zariadeniami na tlač, kopírovanie a skenovanie dokumentov.

Z projektov, ktoré riešila UK UMB v roku 2013 bol mimoriadne úspešný projekt *Modernizácia knižnično-informačných služieb v Univerzitnej knižnici Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici - nákup biblioboxu*, podporený dotáciou 4 990 € z Grantového programu Ministerstva kultúry SR *Kultúrne aktivity v oblasti pamäťových inštitúcií*. Z projektu bol zakúpený **bibliobox-návratový automat na knihy**, ktorý je umiestnený pred Referátom absenčných výpožičiek na Tajovského 40. Používateľom je k dispozícii počas otvorenia budovy sedem dní v týždni. Za tri mesiace prevádzky bolo jeho prostredníctvom do knižnice vrátených 915 dokumentov. Používatelia využívajú zariadenie nielen mimo otváracích hodín pracoviska, ale aj počas prevádzky v čase jeho zvýšenej návštevnosti. Súčasne s inštaláciou biblioboxu zrealizovala UK UMB z vlastných finančných prostriedkov stavebné úpravy vstupného priestoru.

V mesiacoch máj – jún 2013 uskutočnila UK UMB **Prieskum spokojnosti používateľov II.**, zameraný na zistenie názorov študentov končiacich ročníkov. Na anketovú otázku *Ako vám Univerzitná knižnica UMB pomohla pri štúdiu?* odpovedalo 435 študentov zo všetkých fakúlt univerzity. Respondenti uvádzali, že UK UMB im najviac pomohla predovšetkým dostatkom študijnej literatúry a pri písaní seminárnych a záverečných prác. Ocenili ochotu personálu, elektronické služby, príjemné a tiché prostredie na štúdium. Časť študentov okrem pozitív vyjadrila aj pripomienky. Týkali sa prístupnosti literatúry umiestnenej v čiastkových knižniciach katedier, do ktorých študenti nemajú žiadny alebo len obmedzený prístup, nedostatočného počtu exemplárov na požičiavanie z niektorých študijných odborov, pomalých počítačov, wifi siete a nedostatku elektrických prípojok na notebooky.

AKVIZÍCIA KNIŽNIČNÉHO FONDU

Prírastok knižničného fondu v roku 2013 bol **10 826** knižničných jednotiek získaných rôznymi akvizíčnými metódami – nákupom, grantmi, edičnou činnosťou UMB, darmi a výmenou v **celkovej sume 142 722,79 €**. S viac ako dvadsiatimi domácimi a zahraničnými spolupracujúcimi inštitúciami pokračovala vzájomná **výmena publikácií**. Výberom z ponúk a na vyžiadanie získala UK UMB 50 nových dokumentov (Slovensko 36, Česko 13, Poľsko 1). Na základe požiadaviek iných subjektov zaslala UK UMB formou výmeny publikácie z edičnej činnosti UMB v celkovom počte 94 dokumentov. UK UMB dostala do knižničného fondu v roku 2013 **darom** 800 publikácií od 49 právnických a 53 fyzických osôb. Katedra romanistiky Fakulty humanitných vied UMB získala obzvlášť cenný knižný dar od profesora Vladimíra Olerínyho, významného hispanistu, prekladateľa, literárneho vedca a bývalého diplomata, ktorý katedre venoval takmer 1000 publikácií. Za účasti darcu sa v máji konalo slávnostné otvorenie *Knižnice Vladimíra Olerínyho* a publikácie boli prístupné pedagógom a študentom katedry. Ich širšie využitie bude možné až po premiestnení daru do vhodnejších priestorov a po spracovaní publikácií do knižničného fondu UK UMB. Zbierka **historického knižničného fondu** sa v roku 2013 rozšírila o 11 historických dokumentov. Sedem dokumentov pribudlo na základe pokračujúcej analýzy fondu a štyri dokumenty knižnica získala darom od prof. PhDr. Pavla Martuliaka, CSc. Do historického knižničného fondu získala knižnica aj rukopisný dar Ján Kuzmika z Batizoviec a to *Kroniku kresťanských zborov na Slovensku: zbor Batizovce*.

Z **Grantového programu Ministerstva kultúry SR** sa v roku 2013 podarilo na akvizíciu získať dotáciu 1 153 € na projekt *Informačná podpora študijného odboru slovenský jazyk a literatúra pre Fakultu humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici*. Z dotácie a povinného spolu financovania bolo zakúpených 170 publikácií.

Celkový stav knižničného fondu UK UMB k 31. 12. 2013 je **240 942 knižničných jednotiek**. UK UMB odoberá **251 titulov tlačených periodík**, z toho 110 titulov zahraničných tlačených periodík.

OCHRANA FONDU A ČIASTKOVÉ KNIŽNICE

V roku 2013 zrealizovala UK UMB **13 revízií**, z toho 12 revízií v čiastkových knižniciach katedier fakúlt UMB a 1 revíziu v Pedagogickej študovni UK UMB. Zrevidovaných bolo **23 200 knižničných jednotiek**.

Z knižničného fondu bolo **vyradených 496 knižničných jednotiek v sume 3 526,11 €**, z toho bolo 33 duplicitných dokumentov, 6 poškodených, 108 neaktuálnych a 349 stratených dokumentov, z ktorých bolo 319 nahradených iným dokumentom alebo finančnou náhradou. Môžeme konštatovať, že v ostatných dvoch rokoch sa výrazne znížil úbytok knižničného fondu. UK UMB to dosiahla najmä priebežnými revíziami na pracoviskách UK UMB a v čiastkových knižniciach ako aj priebežným upomínaním používateľov na dodržiavanie Knižničného poriadku UMB.

Na pracoviskách a fakultách UMB bolo k 31. 12. 2013 evidovaných **42 čiastkových knižníc**. Zriadená bola čiastková knižnica pri Kariérom centre Centra celoživotného vzdelávania.

BUDOVANIE DATABÁZ A EVIDENCIA PUBLIKAČNEJ, UMELECKEJ ČINNOSTI A OHLASOV

Do **databázy dokumentov** boli priebežne spracované všetky prírastky knižničného fondu UK UMB za rok 2013, čo predstavovalo **2 199 katalogizačných záznamov** kníh a špeciálnych dokumentov.

Do **databázy záverečných prác** pribudlo v roku 2013 **4 642 záznamov**. Každoročný prírastok záverečných prác je veľmi vysoký, a aj keď UK UMB pristúpila k ich uchovávaniu na CD nosičoch, zápasí s nedostatkom priestorov na uloženie fondu záverečných prác v študovniach. Riešením by bola digitalizácia starších tlačených záverečných prác a ich uchovávanie v internom elektronickom úložisku.

V roku 2013 bolo do **databázy publikačnej činnosti** spracovaných celkovo **5 548 záznamov**. **S využitím elektronických formulárov** na nahlasovanie publikačnej činnosti bolo odoslaných celkovo **3 070 záznamov**. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi môžeme konštatovať, že táto forma nahlasovania publikačnej činnosti sa zo strany autorov využíva čoraz viac. Od 1. 1. 2013 je v platnosti *Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky o centrálnom registri evidencie publikačnej činnosti a centrálnom registri evidencie umeleckej činnosti č. 456/2012 Z. z.*, ktorá priniesla viacero zmien vo vykazovaní publikačnej činnosti a ohlasov, ako aj v spôsobe spracovania údajov o publikačných aktivitách v lokálnych databázach akademických knižníc. Inovované pravidlá sa dotýkajú publikácií s rokom vydania 2013 a novších. Zmeny vo vyhláške si vyžiadali aj úpravy v lokálnych nastaveniach knižnično-informačného systému ARL a doplnenie kódovníkov o nové kategórie publikačnej činnosti a ohlasov. Od vykazovacieho obdobia 2013, t.j. od apríla sa podklady ku kategóriám publikačnej činnosti v skupine A1 pripravujú **už len v elektronickej forme**. Tlačené podklady sa skenujú v podmienkach UK UMB, následne sa súbory v pdf formáte uploadujú priamo do CREPČ a pripájajú k príslušným záznamom. Prax ukázala, že pre tento účel je nutné vybaviť referát evidencie publikačnej činnosti kvalitným skenerom. V októbri UK UMB v zmysle vyhlášky o centrálnych registroch do autoritných záznamov autorov v KIS ARL doplnila **rok narodenia**, a to u zamestnancov, ktorí majú na univerzite 100 % pracovný pomer.

Spracovanie publikačnej činnosti a ohlasov externých uchádzačov o habilitačné a inauguračné konanie na UMB v zmysle *Smernice UMB č. 4/2012* pokračovalo aj v roku 2013. Spracovaná bola publikačná činnosť aj s ohlasmami celkovo pre 13 externých uchádzačov. Do databázy pribudlo **805 záznamov publikačnej činnosti** a **695 záznamov ohlasov**. Evidenciu publikačnej činnosti externých uchádzačov do databázy sťažovali nekompletné podklady, dodatočné dokladovanie recenzného konania zo strany externých uchádzačov, nesprávne zaradovanie do kategórií zo strany autorov, zložitá e-mailová komunikácia bez osobného kontaktu. Tieto ťažkosti spôsobuje najmä neznalosť systému registrácie a kategorizácie publikačnej činnosti a ohlasov na Slovensku.

V roku 2013 UK UMB zaznamenala enormný nárast pracovníkov, ktorí požadovali revíziu a kompletizáciu svojej publikačnej činnosti a ohlasov v databáze publikačnej činnosti z dôvodu kvalifikačného postupu. Celkovo sa spracovávala **kompletizovala publikačná činnosť s ohlasmami pre 42 vedecko-pedagogických pracovníkov UMB**.

Evidencia umeleckej činnosti na UMB sa týka vedecko-pedagogických pracovníkov a interných doktorandov Katedry hudobnej kultúry a Katedry výtvarnej kultúry Pedagogickej fakulty UMB. Nahlasovanie umeleckej činnosti sa realizuje priamo cez webovú stránku Centrálného registra evidencie umeleckej činnosti (ďalej len CREUČ) – údaje o diele alebo podujatí do elektronického

formulára vkladajú samotní autori cez vlastné konto. Keďže doterajšie fungovanie evidencie umeleckej činnosti si vyžiadalo zásadné zmeny a stanovenie nových pravidiel, Oddelenie pre hodnotenie umeleckej činnosti počas letných mesiacov pripravovalo metodický pokyn pre vykazovacie obdobie 2013. V tomto vykazovacom období pribudla povinnosť autorov po vložení údajov do registra ku každému záznamu odoslať do univerzitnej knižnice **sprievodnú dokumentáciu v pdf formáte**. Úlohou knižnice je priebežne vykonávať formálnu kontrolu záznamov, ktoré do centrálného registra vložili autori a zabezpečovať nahrávanie elektronických podkladov do elektronického úložiska CVTI SR.

Ohlasy na publikačnú činnosť sa spracovávali priebežne. Vzhľadom na blížiacu sa akreditáciu sa počet dodaných podkladov v porovnaní s predchádzajúcim obdobím výrazne zvýšil. V roku 2013 bolo do UK UMB **doručených celkovo 7 302 tlačených podkladov**, do databázy bolo spracovaných rekordných **10 386 záznamov**, čo je v porovnaní s rokom 2012 nárast o viac ako dvojnásobok. Na základe individuálnych žiadostí bolo uprednostňované spracovávanie podkladov k ohlasom uchádzačov o kvalifikačný postup (z UMB, aj externých). **Ohlasy zo zahraničných databáz** Web of Science a Scopus sa spracúvajú doťahovaním priamo do modulu publikačnej činnosti v KIS ARL. Dotiahnuté záznamy je nutné porovnávať s databázou a následne dopĺňať o niektoré údaje, v každom prípade však toto riešenie urýchľuje spracovanie ohlasov v kategóriách 1 a 2. K 31.12.2013 bolo v databáze publikačnej činnosti spracovaných **20 021 záznamov o ohlasoch/citáciách**.

V priebehu roka 2013 knižnica vyhotovila a odoslala **642 výstupov** z databázy publikačnej činnosti a ohlasov, **408 vo forme personálnej bibliografie a 234 bibliografií pracoviska** (katedra, fakulta, UMB).

Archív podkladov k spracovaniu budovaný na oddelení budovania databáz obsahoval k 31. 12. 2013 celkovo 27 340 podkladov k publikačnej činnosti, 21 430 podkladov k citáciám, archív externých uchádzačov 925 podkladov k publikačnej činnosti a 553 podkladov k ohlasom. UK UMB je v zmysle uvedenej vyhlášky povinná trvale uchovávať podklady k evidencii publikačnej činnosti a ohlasov, preto je potrebné venovať pozornosť aj vyriešeniu umiestnenia archívu podkladov, prípadne ich digitalizácii a elektronickému uchovávaniu.

UK UMB buduje od roku 2008 **databázu projektov** v knižnično-informačnom systéme ARL a v tejto činnosti pokračovala aj v roku 2013. Podmienky evidencie grantových projektov UMB definuje *Smernica rektorky UMB č. 15/2008 zo dňa 25. 11. 2008 o schvaľovaní, evidencii a archivácii grantových projektov na UMB*. Nahlasovanie projektov prebieha prostredníctvom evidenčných listov, ktoré sú doručované v tlačenej forme. Webový formulár vytvorený na nahlasovanie projektov a dostupný z web stránky UK nebol v roku 2013 využitý ani raz. K 31. 12. 2013 obsahovala databáza **753 záznamov o projektoch UMB**, ročný prírastok bol 70 nahlásených projektov.

POUŽÍVATELIA A VÝPOŽIČNÉ SLUŽBY

V roku 2013 sa do UK UMB zaregistrovalo **1 962 nových používateľov a 4 976 si registráciu obnovilo**. Pracovníci knižnice pravidelne kontrolovali a aktualizovali databázu používateľov. Vyradili celkom 1 694 používateľov, ktorí ukončili štúdium a neaktívnych používateľov. V porovnaní s rokom 2012 nedošlo k poklesu celkového počtu používateľov a nižší

počet prijatých uchádzačov sa výraznejšie neprejavil ani v počte novo registrovaných používateľov knižnice. K 31. 12. 2013 evidovala UK UMB celkom **12 866 registrovaných používateľov**.

Tab. č. 1 Používatelia v roku 2013 podľa fakúlt

	EF	FHV	FPVMV	FPV	PF	PrF	Iní	Spolu
Registrovaní v roku 2013	587	430	149	234	305	129	128	1 962
Celkový počet používateľov	3 220	2 950	1 019	1579	2 219	763	1 136	12 886

Tab. č. 2 Používatelia v roku 2013 podľa kategórií

	A	AB	B	C	Z	D	V	Spolu
Registrovaní v roku 2013	9	10	1 506	266	30	6	135	1 962
Celkový počet používateľov	622	238	8 518	2 040	132	117	1 219	12 886

Kategória A – pedagogickí a vedeckí pracovníci UMB

Kategória AB – interní doktorandi UMB

Kategória B – študenti UMB denného štúdia

Kategória C – študenti UMB externého štúdia

Kategória Z – zahraniční študenti UMB

Kategória D – nepedagogickí zamestnanci UMB

Kategória V – študenti iných foriem štúdia, iných vysokých škôl a odborná verejnosť

UK UMB pokračovala aj v roku 2013 v zavádzaní nových služieb pre používateľov a zlepšovaní existujúcich. Prostredníctvom troch **čítačiek elektronických kníh začala** požičiavať najžiadanejšie tituly študijnej literatúry. Prístup do on-line katalógu knižnice umožňuje používateľom aj **mobilná verzia pre inteligentné telefóny s využitím QR kódov**. K inovácii služieb prispelo sprevádzkovanie **biblioboxu - návratového automatu na dokumenty**.

V roku 2013 zaznamenala UK UMB **143 653 fyzických a 126 116 virtuálnych návštev** svojich používateľov, ktorí zrealizovali celkovo **196 300 výpožičiek**, z toho **103 484 prezenčných a 92 816 absenčných**. V porovnaní s rokom 2012 sa znížil počet prezenčných výpožičiek, počet absenčných výpožičiek vrátane prolongácií sa zvýšil. Vo výraznej miere využívali používatelia aj on-line služby UK UMB.

Tab. č. 3 Štatistika on-line služieb

Počet vstupov do on-line katalógu	155 313
Počet vyhľadávaní v on-line katalógu	317 336
Počet vstupov do elektronického výpožičného protokolu	49 463
Počet zodpovedaných dopytov v elektronických referenčných službách	2 822
Počet návštevníkov webovej stránky UK UMB	102 878
Počet zobrazení webovej stránky UK UMB	312 132

Medziknižničnou výpožičnou službou bolo z iných knižníc pre našich používateľov **zapožičané 598 dokumentov**, z toho medzinárodnou medziknižničnou službou 87 dokumentov. Iným knižniciam poskytla UK UMB medziknižničnou výpožičnou službou 191 dokumentov.

PRÍSTUP K ELEKTRONICKÝM INFORMAČNÝM ZDROJOM

V roku 2013 poskytovala Univerzitná knižnica UMB prístup k licencovaným databázam predovšetkým na základe projektu NISPEZ a NISPEZ II (*Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja – prístup k elektronickým informačným zdrojom*). Z tohto projektu bolo pre UK UMB financovaných a sprístupnených 10 databáz a 5 subdatabáz: **ACM, IEEE/IET, Gale Virtual Reference Library, Knovel Library, ProQuest Central, Science Direct, Scopus, SpringerLink, Wiley InterScience, Web of Knowledge (Web of Science, Current Contents Connect, Essential Science Indicators, Journal Citation Reports, MEDLINE)**. Databáza ProQuest Central bola v roku 2013 rozšírená aj o databázu Dissertation & Thesis. Vďaka *národnej licenci* mala UMB prístup k 15 databázam **EBSCO**. Opätovne boli zakúpené dve používateľské kontá na prístup k plným textom, štúdiám a zákonom na portáli o verejnej správe **VSonline**. Kontá boli používateľom sprístupnené v Ekonomickej študovni a na Katedre verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja EF UMB. Z *vlastných zdrojov* UK UMB bol obnovený prístup do databázy **Emerald Management eJournals 175**. Ide o súbor e-časopisov ekonomického zamerania so zaujímavými pomôckami pre vedecko-výskumných pracovníkov, študentov a pedagogických pracovníkov v sekciách Research Zone, Learning Zone a Teaching Zone. K opätovnému zakúpeniu databázy nás viedli pozitívne štatistické ukazovatele a taktiež záujem o zachovanie kontinuálneho prístupu k tomuto zdroju. Vďaka projektu *Podpora výučby študijných programov v cudzích jazykoch* naďalej trvá aj prístup k **Emerald Market Case Studies** a do ďalších dvoch databáz ekonomického zamerania **ProQuest Entrepreneurship** a **eBrary – Business and Economics**.

V roku 2013 UK UMB využila ponuku dodávateľov na skúšobný prístup do 14 databáz: **Data Citation Index, ProQuest Dissertations&Theses, Cambridge Journals, The Gerritsen Collection of Aletto H. Jacobs, Henry Steward Talks – Management & Marketing Collections, IMFel – International Monetary Fund eLibrary, ProQuest Research Library, East View, Library PressDisplay, Helgi Library, Francis & Taylor – kolekcia časopisov, Literature Online, World Newsreels Online 1926-1966, World History In Video**. Na základe štatistických ukazovateľov využívania uvedených informačných zdrojov ako aj odozvy používateľov môžeme skonštatovať, že najúspešnejšie boli skúšobné prístupy ku kolekcií **Cambridge Journals** (821 stiahnutých plných textov) a kolekcií časopisov **Francis & Taylor** (831 stiahnutých plných textov). Používateľov zatiaľ málo zaujímajú databázy ponúkajúce audiovizuálny obsah, t. j. rôzne druhy videí (Henry Steward Talks, World Newsreels Online, World History In Video).

Rešeršné služby poskytovala UK UMB na základe požiadaviek používateľov. Najväčší záujem o rešerše mali študenti UMB (80,7 %). Druhú veľkú skupinu tvorili študenti iných vysokých škôl, či odborná verejnosť (13,8 %) a pracovníci a doktorandi UMB (5,5 %). Celkovo bolo v roku 2013 vypracovaných **594 rešerší**.

PROJEKTOVÁ ČINNOSŤ

V roku 2013 realizovala UK UMB dva projekty podporené z *Grantového programu Ministerstva kultúry SR Kultúrne aktivity v oblasti pamäťových inštitúcií*. V podprograme 2.1 *Knižnice a knižničná činnosť* to bol projekt **Modernizácia knižnično-informačných služieb v Univerzitetnej knižnici Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici**, v rámci ktorého knižnica získala dotáciu 4 990 € na zakúpenie návratového automatu na dokumenty – biblioboxu. V podprograme 2.5 *Akvizícia knižníc* získala UK UMB dotáciu 1 153 € na projekt **Informačná podpora akreditovaného študijného odboru slovenský jazyk a literatúra Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela**. Z projektu bolo zakúpených celkom 123 titulov/170 exemplárov domácich i zahraničných knižných publikácií. Koncom roka 2013 UK UMB vypracovala a podala do tohto programu dve žiadosti o dotáciu na projekty na rok 2014: do podprogramu 2.1 projekt **Návratový automat na knihy – rozšírenie služieb pre používateľov dislokovaných pracovísk Univerzitetnej knižnice Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici** s cieľom získať finančné prostriedky na zakúpenie ďalšieho biblioboxu a v podprograme 2.5 projekt **Pravidelné dopĺňovanie knižničného fondu – základ úspešného štúdia a kvalitnej vedecko-pedagogickej činnosti univerzity**.

V spolupráci s občianskym združením Centrum dobrovoľníctva pri Pedagogickej fakulte UMB bol realizovaný projekt **Dobrovoľníctvo v Univerzitetnej knižnici Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici**. Cieľom projektu bolo posilniť personálne obsadenie knižnice v čase zvýšenej návštevnosti a umožniť knihovníkom viac sa venovať používateľom a poskytovaniu odborných konzultácií. Dobrovoľníci, prevažne z radov seniorov, vykonávali v študovniach jednoduché manuálne a administratívne činnosti. Od októbra do decembra 2013 pôsobilo v študovniach 5 dobrovoľníkov.

Aj v roku 2013 pokračovala realizácia národného projektu **Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku – prístup k elektronickým informačným zdrojom- NISPEZ** a začal sa realizovať projekt **NISPEZ II**, ktorého cieľom je zabezpečiť prístup k vybraným vedeckým a informačným zdrojom pre výskum a vývoj do **októbra 2015**. Z dôvodu zvyšovania cien databáz a burzovým rozdielom hrozilo v roku 2013 predčasné vyčerpanie finančných prostriedkov, čo by znamenalo ukončenie prístupu až k 9 databázam. Vďaka spoločnej iniciatíve akademických knižníc zastrešených Slovenskou asociáciou knižníc a vedeckovýskumným pracovníkom i mobilizácii riešiteľov projektu poskytlo MŠVVŠ SR chýbajúce finančné prostriedky.

PODUJATIA

V priebehu roku 2013 zorganizovala UK UMB **65 kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí**, na ktorých sa zúčastnilo **4 941 záujemcov**. Viac ako polovicu tvorili **vzdelávacie podujatia** zamerané na zvyšovanie informačnej gramotnosti používateľov a na prácu s elektronickými

informačnými zdrojmi, metodické podujatia pre pracovníkov UMB k evidencii publikačnej a umeleckej činnosti a vedenie čiastkových knižníc. Pracovníci UK UMB ďalej pripravili tematické výstavy publikácií z knižničného fondu UK UMB, predajné výstavy zahraničných vydavateľstiev, burzu vyradených dokumentov, výstavy prác študentov Katedry výtvarnej kultúry PF UMB, odborné prednášky a prezentácie. Zaujímavými aktivitami sa UK UMB zapojila do akcií **Medzinárodný rok vody, Európsky rok občana, Deň Európy, Deň otvorených dverí UMB, Týždeň slovenských knižníc a Týždeň vedy.**

PUBLIKAČNÁ A EDIČNÁ ČINNOSŤ

Pracovníci UK UMB pokračovali vo vydávaní periodika *Bibliotheca Universitatis* s prílohou *Informačné listy EDC*. Na akademický rok 2013/2014 pripravili plnofarebný **informačný leták o Univerzítnej knižnici UMB** v náklade 1 000 kusov a propagačné materiály o jednotlivých službách knižnice. V roku 2013 pripravili na publikovanie **1 odbornú prácu v domácom recenzovanom zborníku (BED) Sprievodca po historických knižných fondoch** a **27 príspevkov (GII)** do časopisov *Bibliotheca Universitatis* a *Spravodajca UMB*.

PERSONÁLNE OBSADENIE

Stav zamestnancov UK UMB k 31. 12. 2013:

- fyzických osôb: **36**
- prepočítaný stav na plný úväzok: **35,1**

UK UMB je členom **Slovenskej asociácie knižníc** (ďalej SAK) a 21 pracovníkov je individuálnym členom **Spolku slovenských knihovníkov a knižníc** (ďalej SSKK). Pracovníci UK UMB aktívne pracujú v poradných orgánoch rektorky UMB, pracovných komisiách a profesijných združeniach. PhDr. Homolová je členka **Komisie pre vedu a výskum, Komisie pre rozvoj a informatizáciu a Edičnej komisie UMB**. Do septembra 2013 bola členkou Etickej komisie UMB. Zároveň je predsedníčkou **Knižničnej rady UMB**. Aktívne pracuje v **Odbornej skupine pre medzinárodnú spoluprácu** a v **Pracovnej skupine pre informačné vzdelávanie SAK**. Mgr. Hollá vykonávala funkciu **koordinátorky Európskych dokumentačných centier v SR**. PhDr. Beracková zastupuje UK UMB v **Komisii UMB na podporu štúdia študentov so špecifickými potrebami**, v **Komisii pre prípravu Bezpečnostného projektu UMB na ochranu osobných údajov** a aktívne pracovala vo **výbore Krajskej pobočky SSKK**.

Pracovníci knižnice si rozširujú odborné vedomosti a získavajú aktuálne poznatky formou **interného vzdelávania**, ale aj **účasťou na odborných knihovníckych a infromatických podujatiach**. V rámci programu **Erasmus** absolvovali tri pracovníčky UK UMB týždenný študijný pobyt vo Vedeckej knižnici Univerzity Jána Evangelistu Purkyně v Ústí nad Labem v Českej republike.

TECHNICKÉ VYBAVENIE, PRIESTORY A ROZPOČET

V priestoroch UK UMB je celkovo 97 PC, používateľom je k dispozícii 61 PC s pripojením na internet. Vo všetkých študovniach je WIFI pripojenie a zabezpečená je tlač z PC, skenovanie a kopírovanie dokumentov. V rámci pravidelnej obmeny a inovácie sa v roku 2013 inštalovalo **5 nových počítačov pre zamestnancov UK UMB** a **3 nové počítače pre používateľov v Ekonomickej študovni**. V letných mesiacoch sa uskutočnila revízia IKT, na základe ktorej bol vypracovaný plán nákupu IKT zariadení v roku 2014.

Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch musíme konštatovať, že napriek rapídному nárastu úloh a rozsahu činností UK UMB už desaťročia sídli v rovnakých nedostatočných priestoroch, ktoré sú závažným limitujúcim faktorom jej ďalšej modernizácie. **Celková plocha UK UMB je 2 010 m.** Knižničný fond UK UMB každý rok narastá. Len za rok 2013 predstavoval jeho prírastok 10 826 kn. j. Univerzita vlastní aj hodnotnú zbierku historického knižničného fondu, knižnicu profesora Plintoviča, v minulom roku získala knižnicu profesora Olerínyho. UK UMB by rada sprístupnila tieto zbierky na širšie využitie, žiaľ nie je to možné, lebo nedisponuje vhodnými priestormi. Závažným problémom, ktorý si vyžaduje okamžité riešenie, je umiestnenie archívu podkladov k evidencii publikačnej a umeleckej činnosti a ohlasov, v ktorom je doteraz uložených už takmer 50 000 podkladov.

Celkové náklady na činnosť UK UMB v roku 2013 predstavovali **459 097,10 €**. **Príjmy UK UMB** z vlastnej činnosti boli vo výške **33 837 €** a **príjmy z grantov**, ktoré v roku 2013 riešila UK UMB boli **6 143 €** (*mimo projektu NISPEZ*).